

ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΩΝ ΔΙΑΤΡΙΒΩΝ
μελών του Συλλόγου Ε.Δ.Π.
που εγκρίθηκαν κατά το Ακαδημαϊκό έτος 1985-1986

(* με αστερίσκο οι διατριβές που εγκρίθηκαν σε άλλα Α.Ε.Ι.)

Δέσποινα Χειλά-Μαρκοπούλου (τομέας Γλωσσολογίας), Τα συγκριτικά της Νέας Ελληνικής. Συντακτική ανάλυση του συγκριτικού βαθμού επιθέτων και επιρρημάτων

Το θέμα του συγκριτικού βαθμού επιθέτων και επιρρημάτων της Νέας Ελληνικής, με μία αναγκαία μεθοδολογική αφαίρεση, τοποθετείται στις αμιγώς συντακτικές του διαστάσεις και εξετάζεται ως ιδιαίτερη προτασιακή δομή. Με θεωρητικό πλαίσιο την Αναθεωρημένη Βασική Θεωρία του Ν. Chomsky αφενός εντοπίζονται οι διάφορες μορφές επιφανείας του συγκριτικού εκφωνήματος της Νέας Ελληνικής και αφετέρου με την αναγωγή σε σχήματα βαθιάς δομής επιχειρείται η συστηματική παρουσίαση των μεταξύ τους σχέσεων.

Στη βασική διαπραγμάτευση του θέματος περιλαμβάνονται: σύντομη κριτική παρουσίαση των θεωρητικών απόψεων για τη δομή και την παραγωγή των συγκριτικών προτάσεων των Ν. Chomsky και J. Bresnan (κεφ. 2.1), αναλυτική συντακτική περιγραφή των διαφόρων μορφών σύγκρισης της Νέας Ελληνικής εστιαζόμενη στη διμερή διάκριση ποσοτικής και ποιοτικής σύγκρισης (κεφ. 2.2). Επίσης, φαινόμενα έλλειψης στον 6' όρο σύγκρισης (κεφ. 2.3), μορφοσυντακτική προσέγγιση στο πρόβλημα διτυπίας (μονολεκτικού - περιφραστικού τύπου) του συγκριτικού επιθέτου και επιρρηματος (κεφ. 2.4) και, τέλος, αναφορά στη συντακτική σχέση απλού συγκριτικού και σχετικού υπερθετικού βαθμού (κεφ. 2.5).

Η εργασία ολοκληρώνεται με τα γενικά και ειδικότερα συμπεράσματα που προέκυψαν από τη συντακτική έρευνα των συγκριτικών της Νέας Ελληνικής.

Μαντζουράνη Ελένη (Τομέας Αρχαιολογίας & Ιστορίας Τέχνης),
Εικονιστική κεραμεική της ΥΜΙΑ περιόδου από την Κρήτη και Θήρα
*Πανεπιστήμιο Λονδίνου

Η διατριβή αυτή συγκεντρώνει το ήδη δημοσιευμένο υλικό με εικονιστική διακόσμηση από την ΥΜΙΑ Κρήτη και Θήρα. Παράλληλα συμπεριλαμβάνει και λίγα αδημοσίευτα αγγεία της ίδιας κατηγορίας και προέλευσης. Η εργασία αποτελείται από δύο τόμους. Ο πρώτος τόμος διαιρείται σε τρία μεγάλα μέρη. Στο πρώτο μέρος εξετάζεται όλη η προηγούμενη έρευνα στο θέμα και ακολούθως αναλύονται οι στόχοι της παρούσας μελέτης. Στη συνέχεια αναφέρεται η ακριβής προέλευση των αγγείων, η οποία σε συνδυασμό με τη μελέτη των σχημάτων προσδιορίζει την πιθανή χρήση τους. Το δεύτερο μέρος της διατριβής ασχολείται με την ανάλυση και τον ρόλο των εικονιστικών μοτίβων τα οποία αποτελούν τρεις κατηγορίες: των φυτών, των ζώων και των ιερών συμβόλων. Η σχέση τους με αντίστοιχα μοτίβα στις τοιχογραφίες και στα διάφορα είδη

μικροτεχνίας ερευνάται ιδιαίτερα. Το τρίτο μέρος αποτελεί την Σύνθεση. Επιχειρείται η ανίχνευση και ταύτιση κεραμικών εργαστηρίων τα οποία πιθανώς ειδικεύονταν σε συγκεκριμένα σχήματα και μοτίβα στη συνέχεια, εξετάζεται ο χαρακτήρας και η ιστορία της εικονιστικής κεραμικής στις Κυκλάδες και την Μινωική Κρήτη γενικότερα. Προτείνεται η πιθανή τελετουργική χρήση των αγγείων με εικονιστική διακόσμηση. Οι στενές σχέσεις και αλληλεπιδράσεις μεταξύ Κρήτης και Θήρας κατά την ΥΜΙΑ/ΥΚΙ περίοδο είναι εμφανείς.

Παρόλα αυτά η Θήρα διατηρεί έντονα την αυτονομία της.

Ο δεύτερος τόμος περιέχει τον Κατάλογο της κεραμικής, τα σχέδια και το φωτογραφικό υλικό.

Μαρία Μπεζαίτη-Παπαδάκη (Τμήμα Γαλλικών Σπουδών), Η έκφραση της *υπόθεσης* στη νέα ελληνική και στη γαλλική γλώσσα. Συγκριτική θεώρηση. * Πανεπ.Παρισιού

Σ' αυτή τη διατριβή περιγράφεται ο τρόπος με τον οποίο λειτουργεί η *υπόθεση* στη νέα ελληνική και στη γαλλική γλώσσα.

Στο πρώτο μέρος παρατίθενται πίνακες που δείχνουν τις βασικές συντακτικές διαφορές και τις ομοιότητες που παρουσιάζουν οι δύο γλώσσες, καθώς και τις αξίες που απορρέουν από τους συνδυασμούς εγκλίσεων και χρόνων, όταν η υπόθεση εισάγεται με τους συνδέσμους *αν/si*.

Παρατηρείται ότι η ελαστικότητα που παρουσιάζει η νέα ελληνική απέναντι στην αυστηρότητα της γαλλικής ως προς την έκφραση του *μη πραγματικού* που αναφέρεται στο παρελθόν (*irréel du passé*) και η γραμματική επιταγή της γαλλικής που απαγορεύει το συνδυασμό *sittfutur* (ou *conditionnel*) αποτελούν βασικές συντακτικές διαφορές ανάμεσα στις δύο γλώσσες. Παράλληλα όμως οι ομοιότητες που παρουσιάζουν δεν είναι λίγες.

Έτσι το *πραγματικό* (*hypothèse pure et simple*) το *μη πραγματικό* που αναφέρεται στο παρόν (*irréel du présent*) και το ενδεχόμενο (*potentiel*) λειτουργούν με τον ίδιο τρόπο.

Η αντιπαραβολή ενδεικτικών φράσεων της νέας ελληνικής —από λογοτεχνικά κείμενα του ΧΧ αιώνα— και των μεταφράσεών τους στη γαλλική —από μεταφραστές που έχουν μητρική γλώσσα τη γαλλική— επιβεβαίωσε τις παραπάνω παρατηρήσεις.

Στη συνέχεια αναζητούνται στα ίδια λογοτεχνικά κείμενα οι διάφοροι τρόποι, τους οποίους διαθέτει η νέα ελληνική για να εκφράσει μια υποθετική σχέση και οι αντιστοιχίες τους που διαπιστώνονται στα γαλλικά.

Οι ομοιότητες που εμφανίζονται στις δύο γλώσσες είναι έκδηλες. Τα στοιχεία στα οποία ανατρέχει ο ομιλών (είτε είναι Γάλλος είτε Έλληνας), για να ικανοποιήσει τις εκφραστικές του ανάγκες, έχουν τις περισσότερες φορές το ίδιο σημασιολογικό περιεχόμενο και είναι αποτέλεσμα σκέψης που ασυνείδητα παίρνει τον ίδιο δρόμο για να κάνει τις επιλογές της από το υλικό που τού προσφέρουν δύο γλώσσες.

Μαρίκα Θωμαδάκη, (Τμήμα Γαλλικών Σπουδών), Η Αγάπη, θεατρικός λόγος στη Φιγκαρική Τριλογία του Beaumarchais

* Πανεπ. Θεσσαλονίκης

Σκοπός της διατριβής αυτής είναι η μελέτη του θεατρικού λόγου όπως χρησιμοποιείται για να εκφράσει την αγάπη και τον έρωτα. Ο θεατρικός λόγος μέσα στη «φιγκαρική» τριλογία του Beaumarchais, ακολουθεί, αισθητικά και εννοιολογικά, τη συναίσθηματική